Paliare.cz

Bolest a její léčba, nejen farmakologická

Prim. MUDr. Lucie Světláková, MUDr. Pavel Svoboda

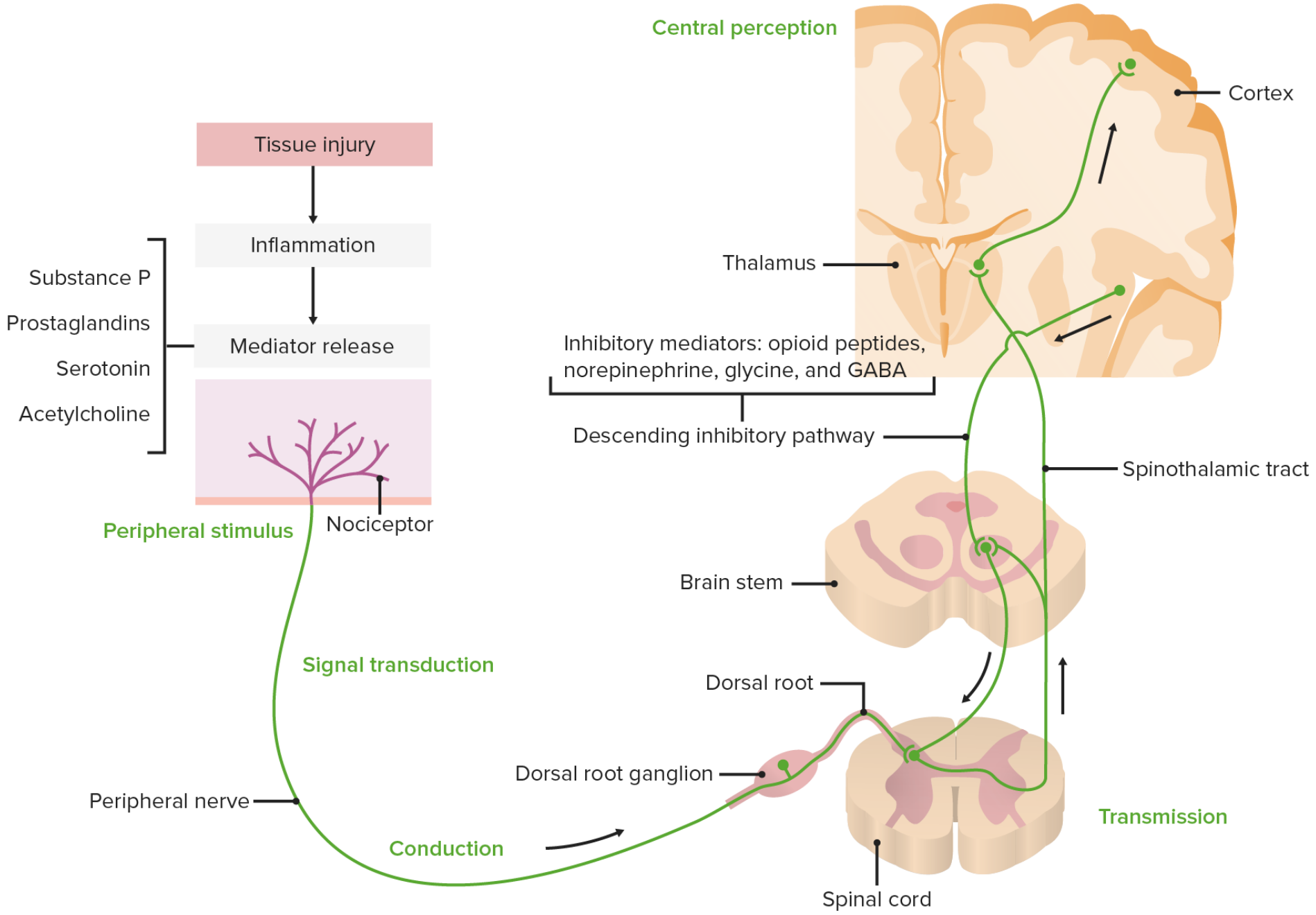

Paliare.cz
www.paliare.cz

Smrt

Dotaz přes POLL EVERYWhere – Bojíte se své vlastní smrti? (ano, ne, těším se na ni)

When poll is active, respond at **pollev.com/paliarepaliare351**

Bojíte se své vlastní smrti?

Ano

Ne

Těším se na ni

Total Results: 0

Powered by Poll Everywhere

Start the presentation to see live content. For screen share software, share the entire screen. Get help at **pollev.com/app**

Smrt

Dotaz přes POLL EVERYWhere – Čeho se na smrti bojíte? (možnost vpisovat krátké textové odpovědi)

Čeho se na smrti bojíte?

Top

Powered by Poll Everywhere

Start the presentation to see live content. For screen share software, share the entire screen. Get help at **pollev.com/app**

Total pain

Bolest u porodu

Versus

Bolest při umírání

Bio-psycho-socio-spirituální koncept

Možnosti léčby bolesti

Farmakologické (neopioidní analgetika, opioidy, koanalgetika)

Nefarmakologické

Popis bolesti

Místo, charakter, intenzita a časový průběh, vyvolávající faktory, …

Somatická či neuropatická bolest

Setrvalá, průlomová, epizodická, procedurální bolest

Bez správné diagnostiky (popisu) bolesti máme velmi omezené možnosti v léčbě

Nefarmakologické možnosti léčby bolesti

- Total pain – bio, psycho, socio, spirituální koncept
- Bio – viz předchozí
- Psycho – významná složka bolesti, nevyčlenovat, spíše s ní počítat integrovat
- Socio – zázemí pacienta, rodina
- Spirituální – přijetí nemoci, smyslu života- horizontální, vertikální
- „alternativní možnosti“

Psychologická podpora

- Krizové intervence
- Terapie individuální
- Skupinová terapie
- E-health možnosti

Sociální složka

- Nutná a významná otázka při 1.kontaktu s pacientem
- Podpora sociálních pracovníků
- Místo v systému sociální podpory

Spirituální složka

- Horizontální
- Vertikální
- Využití nemocničních kaplanů, pastoračních asistentů

Jiné metody

- Akupunktura
- Akupresura
- Canabinoidy
- radioterapie
- Intervenční techniky - lýza ggl.coeliacum

Strategie léčby bolesti

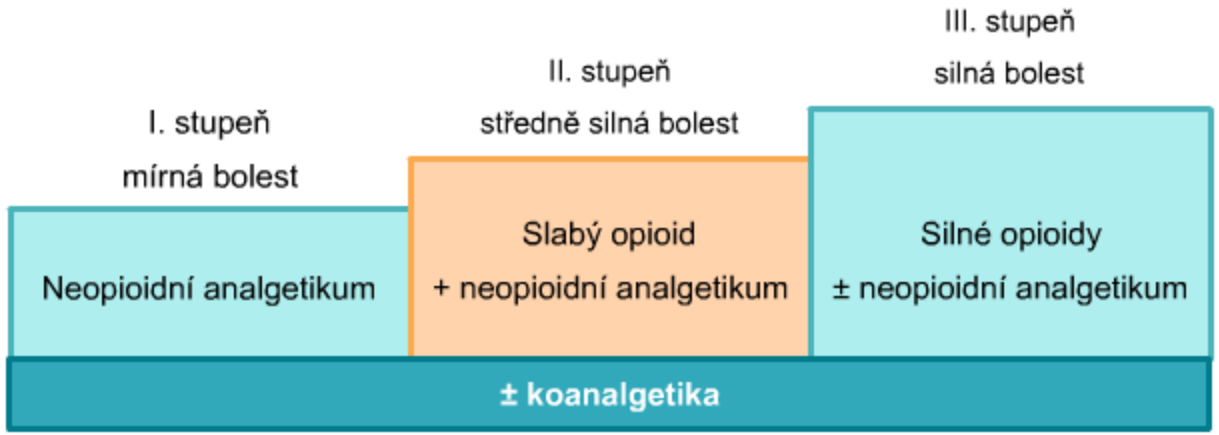

Nesteroidní antiflogistika - NSAID

Paliare.cz

- Analgetika 1.stupně, koanalgetika
- Inhibitory cyclo-oxygenasy (COX)
- Liší se ve stupni COX-2 selektivity
  1. Neselektivní: ibuprofen, diclofenak, naproxen, indometacin
  2. Parciálně selektivní: nimesulid, meloxikam
  3. selektivní: celecoxib

Nežádoucí účinky NSAID

- Postižení GIT (dyspepsie, ulcerace, krvácení)
  - Není důvodem pro vyřazení z paliativy (gastroprotekce dle rizika)
- COX-2 selektivní inhibitory- nimesulid, meloxicam

- Renální insuficience – prevence dostatečná hydratace
  - CAVE ACE inhibitory/sartany

- COX-2 selektivní inhibitory - Inhibice agregace trombocytů, opatrnost při poruchách koagulace
- Nežádoucí koronární (cévní) příhody u preferenčních/selektivních inhibitorů

Výhody NSAID - indikace

- Mírnější občasné bolesti
- Útlum zánětu a bolesti s ní spojené (typicky i kloubní bolesti)
- Bolesti hlavy, ne vždy dostatečně reagující na opioidy

Analgetika často používaná v paliativě

- Paracetamol
- Novalgin, Algifen
- Nalgesin S
- Diclofenac
- Nimesil, Aulin

Koanalgetika

- Časté užití u neuropatické bolesti
- Antikonvulsiva
- Neuroleptika
- Kalcitonin
- Myorelaxancia

- Víceúčelová koanalgetika
- Kortikoidy, antidepresiva, alfa-2 agonisty

Jak na intenzivní bolest?

Dotaz přes POLL EVERYWhere – jak dlouho byste si chtěli užívat krutou nesnesitelnou bolest? (časová osa – sekundy, minuty, hodiny, dny, týdny, ….)

Jak dlouho byste si chtěli užívat krutou nesnesitelnou bolest?

Sekundy

Minuty

Hodiny

Dny

Týdny

Měsíce

Roky

Powered by Poll Everywhere

Start the presentation to see live content. For screen share software, share the entire screen. Get help at **pollev.com/app**

Působení opiátů/opioidů

- Receptory μ, κ, δ
- Hlavní místo působení v mozku, existují ale i periferní opiátové receptory
- Antagonisté (naloxon v Targinu, naloxegol v Moventigu), parciální agonisté, čistí agonisté
- Slabé (stropový efekt) a silné opioidy (teoreticky není omezena dávka ani efekt)

Nežádoucí účinky opiátů

Paliare.cz

Dočasné

- Nechutenství, nevolnost, zvracení (prokinetika, blokáda dopaminových receptorů)
- Únava, spavost
- Zmatenost, neklid (včasná pozvolná titrace, správná indikace)

Vhodná pozvolná titrace opiátů (tj. nikoliv pozdní indikace)

Nežádoucí účinky opiátů

Paliare.cz

Trvalé

- Mióza
- Obstipace (laxativa, antagonisté opiátů)

Vždy důležitá nejen léčba nežádoucích účinků, ale i jejich prevence

Závažné akutní nežádoucí účinky opiátů

Paliare.cz

- Porucha vědomí
- Útlum dechu
- Apnoe
- Smrt

Tolerance

- K dosažení stejného analgetického účinku je třeba vyšší dávky léku
- Normální neurofyziologická reakce na dlouhodobou expozici opioidu
- Rozvoj tolerance je u onkologických pacientů velmi pomalý
- Potřeba vyšší dávky obvykle znamená progresi nádoru

Psychická závislost

- Psychická porucha charakterizovaná periodickou nutkavou potřebou opatřit se drogu s cílem navození jejich účinků
- U onkologických pacientů velmi vzácná /vyšší riziko u pacientů s anamnesou abusu/
- Psychická „pseudozávislost“ nutkavá snaha opatřit si analgetikum při nedostatečně kontrolované bolesti.

Fyzická závislost

- Normální fyziologická rekace na dlouhodobé užívání opioidů
- Při náhlém vysazení /nebo podání antagonistů/ se rozvíjí abstinenční syndrom
- Nekoreluje s rozvojem psychické závislosti
- Dávku opioidů lze postupně snižovat /o 50% po 2-3 dnech/ až vysadit

Farmakokinetika v praxi

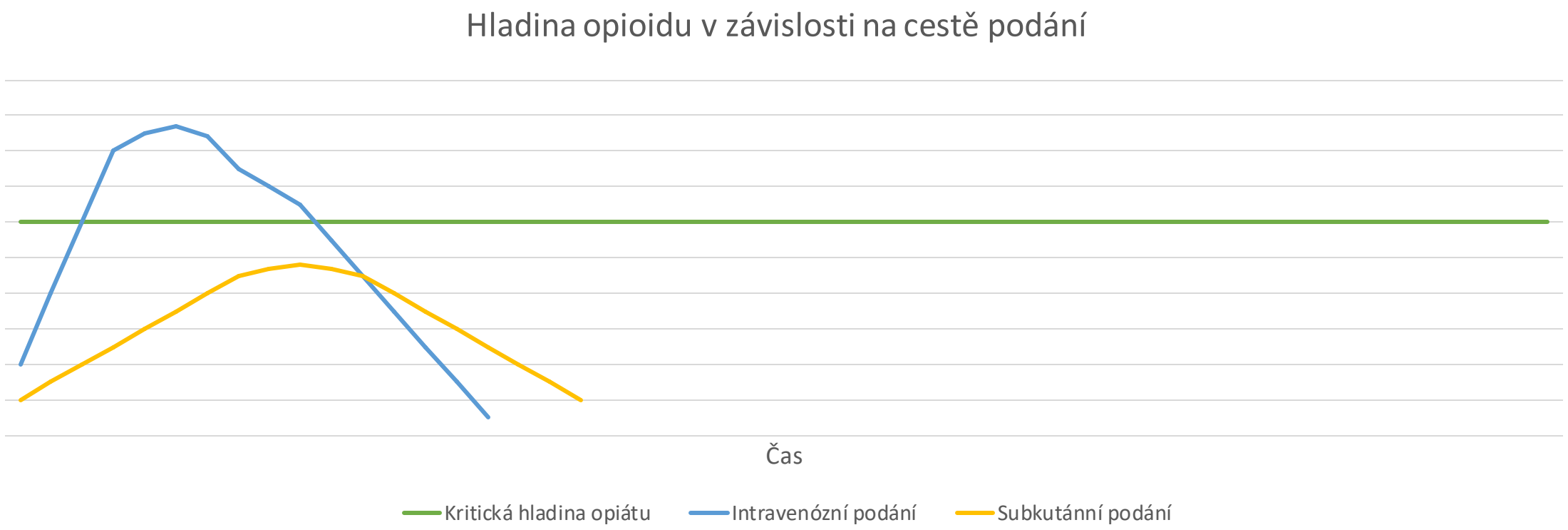

Farmakokinetika v praxi

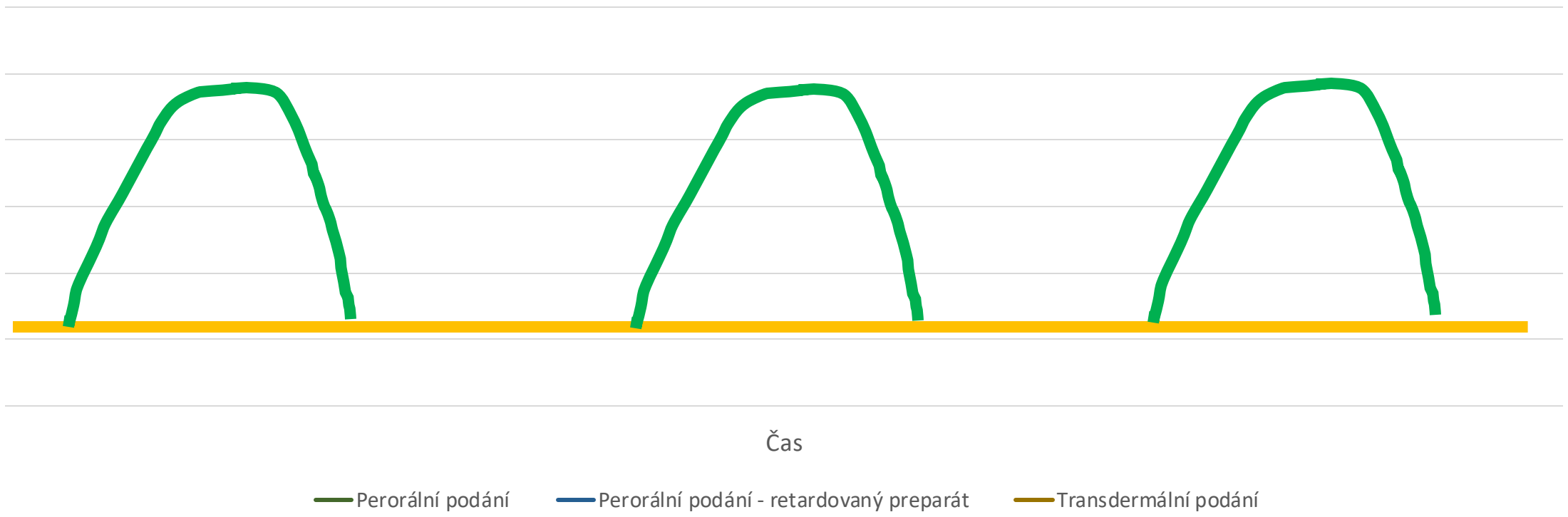

Transdermální či SR forma opiátů

IR forma opiátů (Sevredol)

Léky na průlomovou bolest

Farmakokinetika v praxi

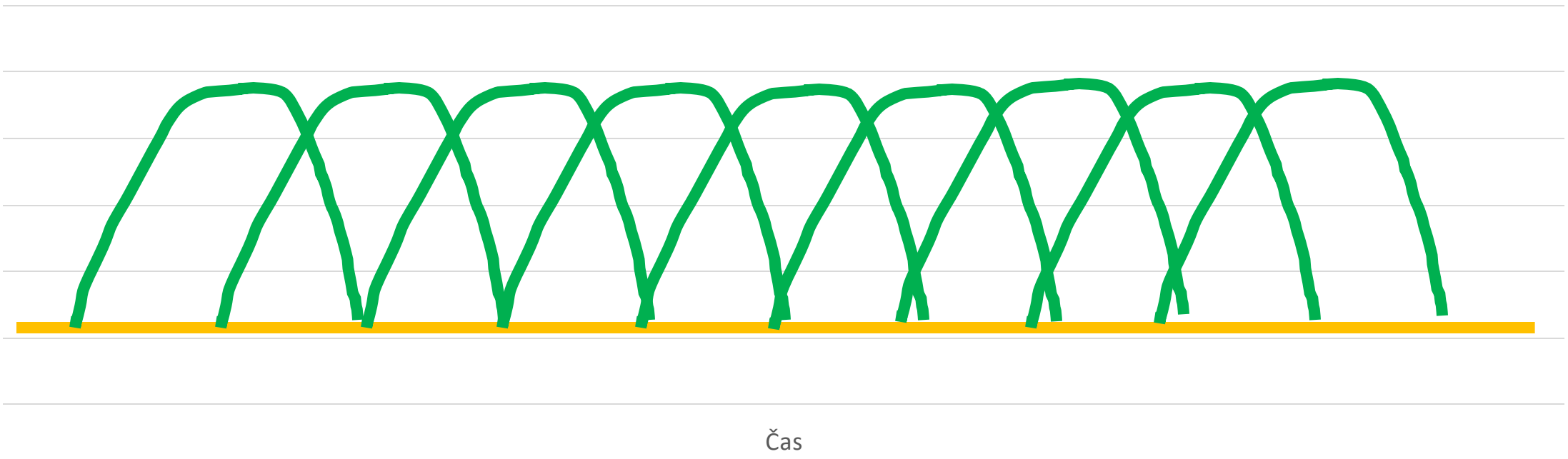

Transdermální či SR forma opiátů

IR forma opiátů (Sevredol)

Léky na průlomovou bolest

Farmakokinetika v praxi

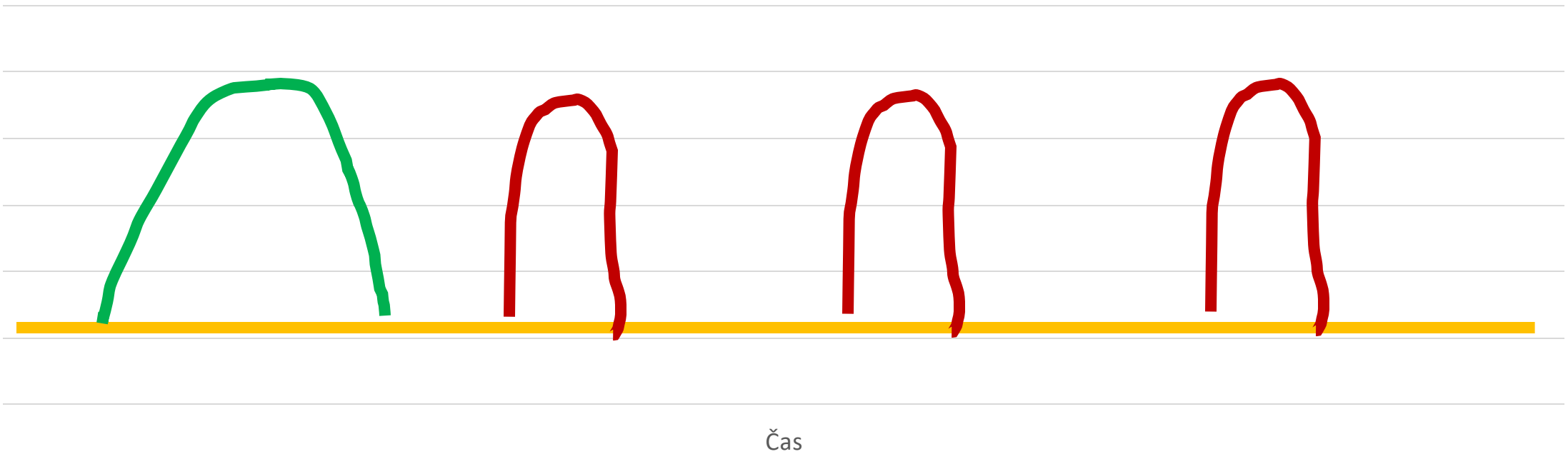

Transdermální či SR forma opiátů

IR forma opiátů (Sevredol)

Léky na průlomovou bolest

Farmakokinetika v praxi

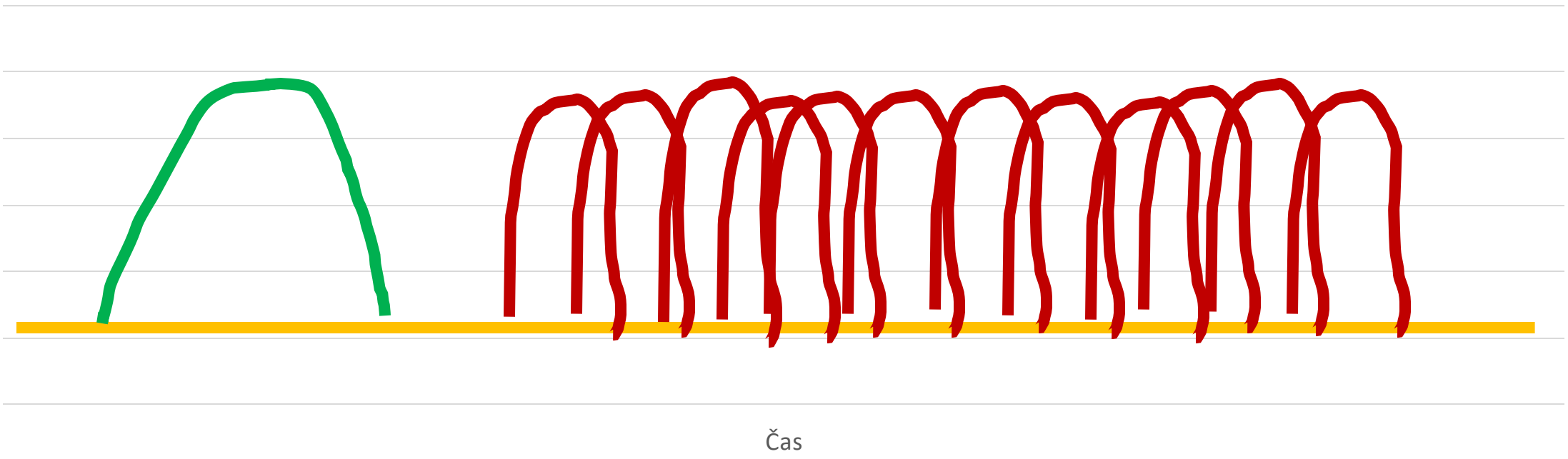

Transdermální či SR forma opiátů

IR forma opiátů (Sevredol)

Léky na průlomovou bolest

Praktické rady pro titraci opioidů

Paliare.cz

1. návštěva (onkologický pacient, intenzivní bolesti)

Vendal 30 mg tbl. á 12 hod. + Sevredol 10 mg tbl. při bolesti, max. á 4 hod.

Pacient upozorněn na nežádoucí účinky, nastavena jejich léčba

2. návštěva (či telefonická kontrola)

Sevredol 10 mg tbl. užívá á 4 hod. (tj. celkem 6x), přesto intenzivní bolesti

Navýšení Vendalu na 60 mg tbl. á 12 hod. + Sevredol 10-20 mg tbl. dle intenzity bolestí, max. á 4 hod.

Řešení nežádoucích účinků

Praktické rady pro titraci opioidů

Paliare.cz

3. návštěva (či telefonická kontrola)

Sevredol 20 mg tbl. užívá á 6-8 hod. s dobrým efektem (3-4x denně á 20 mg, tj. min. 60 mg denně)

Navýšení Vendalu na 90 mg tbl. á 12 hod. + Sevredol 20 mg tbl. při nedostatečně utlumené bolesti, max. á 4 hod.

Nastavení léčby průlomové bolesti, pokud třeba (rychle účinný fentanyl 100-200 ug intranasálně, sublingválně, transbukálně)

Řešení nežádoucích účinků

TAKE HOME MESSAGE

Paliare.cz

Dotaz poll everywhere – co jste si z této přednášky odnešli

Co jste si z této přednášky odnesli?

Powered by Poll Everywhere

Start the presentation to see live content. For screen share software, share the entire screen. Get help at **pollev.com/app**

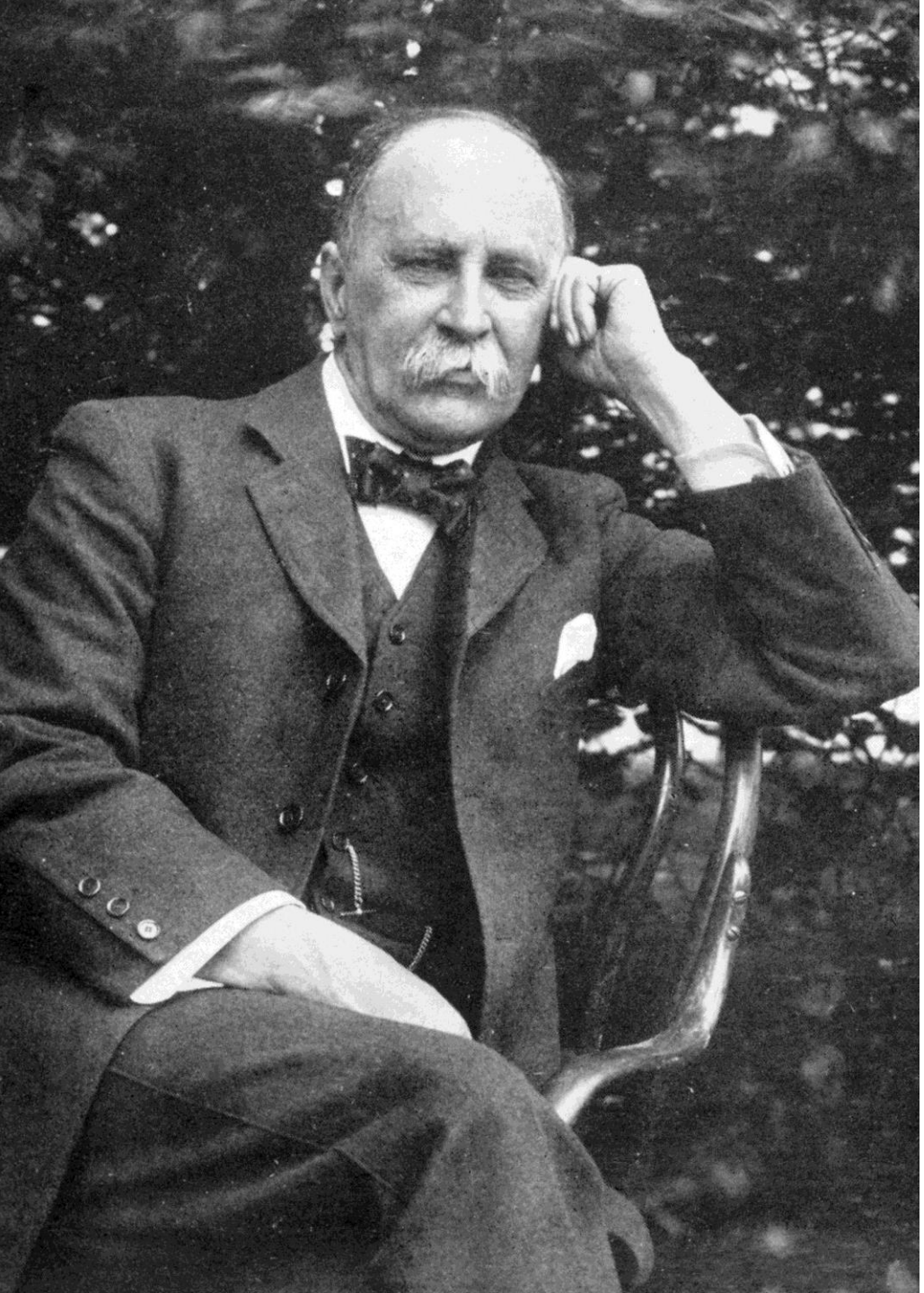

WILLIAM OSLER, MD

- DOBRÝ LÉKAŘ SE STARÁ O PACIENTOVU CHOROBU.
- SKVĚLÝ LÉKAŘ SE STARÁ O PACIENTA.

Paliare.cz

Hodně úspěchů ve vaší lékařské praxi pro vaše pacienty

Více informací